

Motion till riksdagen

1989/90:Bo34

av Erling Bager m. fl. (fp)

med anledning av prop. 1989/90:37 om
ingripanden mot olovlig kontorisering, m. m.

I propositionen föreslås främst att vissa justeringar skall göras i plan- och bygglagen, att preskriptionstiden skall slopas när det gäller byggnadsnämndens rätt att ingripa mot olovlig kontorisering samt att fastigheter som står tomma skall kunna sättas under tvångsförvaltning med hänsyn till bostadsförsörjningen.

Regeringens förslag innebär att någon preskriptionstid inte skall gälla beträffande byggnadsnämndens rätt att ingripa med ansökan om handräckning och föreläggande om rättelse vid olovlig kontorisering. Den enda begränsningen är att möjligheten att ingripa inte skall ha gått förlorad före den 1 januari 1990, när de nya bestämmelserna föreslås träda i kraft.

Det framgår av propositionen att flera remissinstanser haft invändningar mot förslaget från rättssäkerhetssynpunkt. Så kan t. ex. problem uppstå vid överlåtelser, vilket bl. a. Sveriges advokatsamfund påpekat. Det innebär att ett ingripande kan drabba helt andra personer än dem som bär ansvaret för den olovliga kontoriseringen. I det perspektivet ter det sig särskilt anmärkningsvärt att just olovlig kontorisering skall vara den snart sagt enda lagöverträdelse som saknar preskriptionstid, låt vara att möjligheterna att ta ut avgift upphör efter tio år. Propositionen bör avslås i denna del.

Regeringen föreslår vidare att hyresnämnden i vissa fall skall kunna meddela beslut om s. k. särskild förvaltning av en fastighet. Skälet skulle vara att fastighetsägare inte hyr ut bostadslägenheter i fastigheten och det "med hänsyn till bostadsförsörjningen är uppenbart oförsvarligt att lägenheterna står outnyttjade".

Som flera remissinstanser påpekat kan det ifrågasättas om en åtgärd som innebär så långtgående ingripanden i äganderätten kan försvaras i detta fall. Propositionen innebär att "allmänna bostadsförsörjningssynpunkter" skall kunna åberopas för ett intrång i fastighetsägarens rätt att själv disponera sin egendom. Detta skapar ett betydande utrymme för godtycke och rättssäkerhet.

Regeringen hävdar visserligen att lagen endast skall ge begränsade möjligheter till ingripanden. Bestämmelsen sägs vara riktad mot fastighetsägare som låter lägenheter stå tomma av "spekulativa skäl". Om det finns "fullt godtagbara" skäl att inte hyra ut skall ingripanden inte få ske.

Propositionens motivering ger dock inte mycket vägledning i fråga om vilka skäl regeringen bedömer som godtagbara. Däremot är det uppenbart

att lagen skall kunna tillämpas vid bostadsbrist. Det innebär att det kriterium som kan användas till stöd för ett ingripande är avsevärt lättare att konstatera än det vagare kriterium – "fullt godtagbara skäl" – som vid en avvägning skulle kunna användas till stöd för fastighetsägaren.

Så som bostadsmarknaden just nu ser ut efter sju år av socialdemokratiskt maktinnehav är bostadsbrist regel snarare än undantag. Det kommer alltså att vara lätt att åberopa hänsyn till bostadsförsörjningen. Däremot kommer det att vara svårare för den enskilde att försvara sin rätt. Propositionens förslag innebär ett så långtgående intrång i äganderätten att det måste avisas.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

1. att propositionen avslås i den del den avser slopad preskriptionstid för olovlig kontorisering,
2. att propositionen avslås i den del den avser utvidgade möjligheter för hyresnämnd att meddela beslut om särskild förvaltning av fastighet.

Stockholm den 14 november 1989

Erling Bager (fp)

Ingrid Hasselström Nyvall (fp) *Leif Olsson (fp)*

Siw Persson (fp)